

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

21 червня 2023 року

Київ

№ 79

Про затвердження Змін до Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України” та з метою вдосконалення організації готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05 травня 2018 року № 51 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 23 травня 2022 року № 104) (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім абзацу третього підпункту 2 пункту 1 Змін, який набирає чинності з 01 січня 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
21 червня 2023 року № 79

Зміни до Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період

1. У розділі I:

1) абзац другий пункту 3 доповнити новим реченням такого змісту: “З дати настання особливого періоду інші нормативно-правові та розпорядчі акти Національного банку діють у частині, що не суперечать цьому Положенню.”;

2) у пункті 6:

підпункт 1 доповнити новим реченням такого змісту: “Уповноважений банк у разі зміни таких керівних осіб зобов’язаний поінформувати про це Національний банк у день унесення змін та протягом трьох робочих днів після внесення таких змін надати Національному банку оновлену інформацію щодо керівних осіб уповноваженого банку”;

у першому реченні абзацу п’ятого слова “на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки” замінити словами “на здійснення операцій з готівкою та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки”;

3) абзаци п’ятий та шостий пункту 7 викласти в такій редакції:

“Національний банк має право прийняти рішення про відповідальне зберігання/зберігання банкнот (децентралізоване зберігання банкнот резервних фондів Національного банку та/або повернення банкнот від центральних банків інших країн до підрозділів Національного банку згідно з угодами, укладеними Національним банком).

Банкноти під час передавання на відповідальне зберігання/зберігання оперативно пакуються в мішки від вищих до нижчих номіналів та опломбовуються згідно з вимогами нормативно-правових та розпорядчих актів Національного банку з питань емісійно-касової роботи. Зазначені банкноти зберігаються у сховищах підрозділів Національного банку та передаються до інших сховищ/підрозділів Національного банку в опломбованих мішках без розкриття за написами на ярликах протягом дії особливого періоду, а також повертаються після закінчення особливого періоду в цих опломбованих мішках без розкриття за написами на ярликах. Номери мішків в описі цінностей у національній валюті України, що перевозяться, форма якого визначена

нормативно-правовим актом Національного банку з питань організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, дозволяється не зазначати. Передавання та повернення банкнот в опломбованих мішках здійснюється на підставі розпорядчих актів Національного банку.”.

2. У третьому реченні абзацу першого пункту 18 розділу II слова “ведення касових операцій банками в Україні” замінити словами “організації касової роботи”.

3. Розділ III після пункту 25 доповнити новим пунктом 25¹ такого змісту:
“25¹. Уповноважені банки з дати настання особливого періоду:

1) підтверджують відповідність фактичних залишків запасів готівки Національного банку на зберіганні у відокремлених підрозділах/підрозділах уповноваженого банку відомостям про залишки банкнот і монет на зберіганні, що формуються в системі автоматизації готівкового обігу (далі – САГО) відповідальними особами сховищ уповноважених банків відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку, що регламентують порядок передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними, станом на перше число кожного місяця у строк не пізніше трьох робочих днів після звітної дати шляхом заповнення відомості про підтвердження відповідності фактичних залишків запасів готівки Національного банку на зберіганні у відокремлених підрозділах/підрозділах уповноваженого банку відомостям про залишки банкнот і монет у запасах готівки на зберіганні за даними САГО (додаток 1) (далі – відомості про підтвердження залишків запасів готівки), із надсиланням до Національного банку засобами електронного зв’язку, що використовується Національним банком для електронного документообігу, її сканованої копії;

2) надсилають до Національного банку інформацію щодо організації роботи із запасами готівки Національного банку на зберіганні в регіонах.

Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, з дати настання особливого періоду забезпечує звіряння отриманих від уповноважених банків відомостей про підтвердження залишків запасів готівки з даними Національного банку про залишки банкнот і монет у запасах готівки Національного банку на зберіганні, а також здійснює додатковий контроль за запасами готівки, які зберігаються в уповноважених банках, на підставі надісланої уповноваженими банками інформації щодо організації роботи з запасами готівки Національного банку на зберіганні в регіонах.”.

4. Положення після розділу III доповнити новим розділом III¹ такого змісту:

“III¹. Взаємодія Національного банку з уповноваженими банками в разі відключення підсистеми “Проведення операцій з питань передавання запасів готівки Національного банку України на зберігання до уповноважених банків”
САГО

31¹. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, для оперативного вирішення питань використовує надані уповноваженими банками номери контактних телефонів (мобільних та стаціонарних) і адреси електронної пошти для первинної ідентифікації уповноважених осіб, які відповідають за здійснення операцій із запасами готівки Національного банку на зберіганні та за забезпечення зобов'язань за договорами про зберігання запасів готівки Національного банку та проведення операцій з ними.

31². Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, уповноважені банки мають підготувати електронні, а якщо немає системи гарантованого електроживлення, то і паперові бланки первинних, облікових і розпорядчих документів відповідно до зразків, визначених нормативно-правовими та розпорядчими актами Національного банку з питань передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків і проведення операцій з ними, організації емісійно-касової роботи в Національному банку, організації касової роботи, організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні.

31³. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, на початку дня визначає перелік уповноважених банків, яким дозволено/обмежено роботу в частині підкріплення/збільшення запасів готівки Національного банку на зберіганні.

31⁴. Уповноважені банки подають інформаційні повідомлення на підкріплення запасів готівки на зберіганні (далі – інформаційне повідомлення), заявки на підкріплення/вивезення запасів готівки на зберіганні, заявки на переміщення запасів готівки на зберіганні між відокремленими підрозділами/підрозділами уповноваженого банку, заявки на зменшення/збільшення запасів готівки на зберіганні, заявки на перенесення готівки з індексу на індекс у запасах готівки на зберіганні (далі – заявка), повідомлення/підтвердження щодо відправлення/отримання/переміщення готівки до/із запасів готівки на зберіганні засобами захищеної електронної пошти, на змінних носіях інформації в електронній формі, на паперових носіях або засобами телефонного зв'язку (телефонограмами), іншими можливими альтернативними засобами комунікації з обов'язковим веденням обліку (реєстрацією) таких вхідних даних.

Заявки, що подаються уповноваженими банками в електронному вигляді (уключаючи змінні носії інформації) та на паперових носіях, мають подаватися разом із супровідним листом.

Контроль та відповідальність за достовірність наданої в інформаційних повідомленнях та заявках інформації (за винятком заявки на збільшення запасів готівки на зберіганні) установлюється на рівні уповноваженої особи уповноваженого банку.

Заявка на збільшення запасів готівки на зберіганні, крім підпису уповноваженої особи уповноваженого банку та супровідного листа, погоджується керівником уповноваженого банку з директором/заступником директора підрозділу Національного банку, відповідального за грошовий обіг, доступними засобами комунікації.

31⁵. Підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, за результатами прийнятих/оброблених інформаційних повідомлень від уповноважених банків мають повідомляти підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, про погоджені обсяги підкріплення готівкою запасів готівки Національного банку на зберіганні в уповноважених банках засобами захищеної електронної пошти, телефонного зв'язку (телефонограмами) або іншими альтернативними засобами комунікації.

31⁶. Уповноважені банки за результатами погодження підрозділами грошового обігу в регіонах та підрозділом Національного банку, відповідальним за зберігання та перевезення цінностей, обсягів підкріплення готівкою запасів готівки на зберіганні мають надавати підрозділу Національного банку, відповідальному за грошовий обіг, інформацію про відповідні заявки в порядку, визначеному в пункті 31⁴ розділу III¹ цього Положення.

31⁷. Уповноважені банки надають підрозділам грошового обігу в регіонах, підрозділу Національного банку, відповідальному за зберігання та перевезення цінностей, інформацію про бригаду інкасації, оперативний автотранспорт та узгоджують дату/час отримання підкріплення/вивезення готівки до/із запасів готівки на зберіганні в порядку, визначеному нормативно-правовими і розпорядчими актами Національного банку з питань організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними, засобами захищеної електронної пошти, на змінних носіях інформації в електронній формі, на паперових носіях або засобами телефонного зв'язку (телефонограмами), іншими можливими альтернативними засобами комунікації з обов'язковим веденням обліку (реєстрацією) вхідних/вихідних даних.

31⁸. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, направляють одержувачам і відправникам запасів готівки Національного банку на зберіганні відповідні дозволи з урахуванням установлених лімітів запасів готівки на зберіганні, повідомлення/підтвердження щодо відправлення/отримання готівки до/із запасів готівки на зберіганні засобами захищеної електронної пошти, на змінних носіях інформації в електронній формі, на паперових носіях або засобами телефонного зв'язку (телефонограмами), іншими можливими альтернативними засобами комунікації з обов'язковим веденням обліку (реєстрацією) таких вихідних даних.

31⁹. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, та уповноважені банки подають заявки щодо забезпечення зобов'язань за договором про зберігання, повідомлення про задоволення заявки щодо забезпечення зобов'язань за договором про зберігання, розпорядження на блокування/розблокування, повідомлення про приведення обсягу заблокованих державних облігацій України до ліміту запасів готівки на зберіганні, розпорядження з фінансових питань засобами захищеної електронної пошти, на змінних носіях інформації в електронній формі, на паперових носіях або засобами телефонного зв'язку (телефонограмами), іншими можливими альтернативними засобами комунікації з обов'язковим веденням обліку (реєстрацією) таких вхідних/вихідних даних.

Заявки, що подаються уповноваженими банками в електронному вигляді (включаючи змінні носії інформації) та на паперових носіях, мають подаватися разом із супровідним листом.

Заявка щодо забезпечення зобов'язань за договором про зберігання, крім підпису уповноваженої особи уповноваженого банку та супровідного листа, погоджується керівником уповноваженого банку з директором/заступником директора підрозділу Національного банку, відповідального за грошовий обіг, доступними засобами комунікації.

Під час оформлення/оброблення документів у ручному режимі, якщо немає оновлень справедливої вартості та коригуючих коефіцієнтів, використовуються наявні попередні дані справедливої вартості та коригуючих коефіцієнтів.

31¹⁰. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, уповноважені банки здійснюють оформлення та оброблення документів (заявок, дозволів, повідомлень/підтверджень) у ручному режимі в електронному вигляді та/або на

паперових носіях із подальшим відображенням у САГО та бухгалтерському обліку (за потреби) у перший операційний день після відновлення роботи САГО.

31¹¹. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, уповноважені банки зобов'язані:

1) зберігати первинні, облікові і розпорядчі документи, на підставі яких здійснювалися операції із запасами готівки Національного банку для відображення відповідних операцій у САГО, у системі автоматизації депозитарного обліку, у програмному комплексі автоматизованої банківської системи "БАРС Millennium" (за потреби), облікових системах уповноважених банків після відновлення роботи САГО;

2) у кінці кожного операційного дня сформувані та зброшурувати документи, на підставі яких здійснені операції із запасами готівки Національного банку, а також здійснювати звіряння фактичних залишків банкнот і монет із обліковими даними з урахуванням даних руху готівки за звітну дату в запасах готівки Національного банку на зберіганні в уповноважених банках та запасах готівки в підрозділах Національного банку згідно з установленим порядком щодо формування документів дня.

31¹². Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей мають визначити перелік працівників, які залучатимуться до внесення інформації щодо проведених операцій із запасами готівки Національного банку в САГО відповідно до електронних/паперових документів, на підставі яких здійснювалися такі операції, після відновлення роботи САГО.

31¹³. Уповноважені банки мають визначити перелік працівників, які залучатимуться до внесення інформації щодо проведених операцій із запасами готівки Національного банку на зберіганні в САГО відповідно до електронних/паперових документів, на підставі яких здійснювалися такі операції, після відновлення роботи САГО.

31¹⁴. Уповноважені банки в перший день відновлення роботи САГО мають провести ревізії запасів готівки Національного банку на зберіганні, за результатами яких скласти відповідні акти.

31¹⁵. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, уповноважені банки зобов'язані ввести інформацію в САГО відповідно до електронних/паперових документів, на підставі яких здійснювалися операції із запасами готівки Національного банку, та здійснити на підставі електронних/паперових документів звірку інформації за сумами операцій в розрізі відокремлених підрозділів/підрозділів уповноважених банків.

31¹⁶. Уповноважені банки після внесення в САГО інформації за всіма операціями із запасами готівки Національного банку на зберіганні, які здійснювались уповноваженими банками в період відключення САГО, зобов'язані надати Національному банку дані про фактичні залишки запасів готівки на зберіганні за підписом уповноваженої особи уповноваженого банку для звірки з обліковими даними САГО, а також скановані копії актів про ревізії, які проводилися відповідно до пункту 31¹⁴ розділу III цього Положення.”.

5. Положення доповнити новим додатком 1, виклавши його в редакції, що додається.

У зв'язку з цим додатки 1, 2 уважати відповідно додатками 2, 3.

У тексті Положення посилання на додатки 1, 2 замінити посиланнями відповідно на додатки 2, 3.

